

LYNNE BRYANT

Water- geheimen

Een roman over
familiebanden, schuld
en liefde

Lynne Bryant

Watergeheimen

Vertaald door Roeleke Meijer-Muilwijk

UITGEVERIJ MOZAJEK, UTRECHT

Voor Sue

1

Avery

December 2000

Hoe bestaat het dat ik op kerstochtend, terwijl ik naar mijn dochter kijk die de kleine cadeautjes uit de kous ‘van de Kerstman’ openmaakt, mijn moeder mis? Al tien jaar blijf ik uit haar buurt; ik vermijd zelfs de staat waarin ze woont.

Onwillekeurig drijven gedachten aan de kerstfeesten uit mijn kindertijd mijn geest binnen, herinneringen aan die karakteristieke zachte winterdagen in het Zuiden. Op kerstochtend konden mijn broer en ik haast niet wachten om naar buiten te gaan met ons nieuwe speelgoed; daarmee waren we gegarandeerd het grootste deel van de ochtend zoet, zodat we niemand in de weg liepen. Ik vraag me voor de zoveelste keer af of Marion Reynolds Pritchett in staat is zich door haar kleinkind te laten vertederen terwijl ze mij, haar eigen dochter, nooit enige mildheid getoond heeft. Waarschijnlijk niet, is mijn conclusie. Intussen kijk ik toe terwijl Celi zich stort op de cadeautjes die ‘de Kerstman’ heeft achtergelaten in de kerstkous onder de bijna drie meter hoge douglasspar; de takken van de boom buigen door onder het gewicht van alle met lijm en glitter versierde decoraties die Celi en de kleinkinderen van tante Lizzie gemaakt hebben.

Door de ramen van de nog kille woonkamer stroomt het zonlicht naar binnen; hier in Colorado schijnt de zon het hele jaar door. Celi plundert haar kerstkous met de typische geestdrift van een negenjarige. Tante Lizzie en ik nemen kleine slokjes van onze hete koffie, kijken geduldig toe en slaken bewonderende kreten bij elke nieuwe ontdekking. Alvin springt, verrassend gracieus voor zo’n enorme kat, over de groeiende berg inpakpapier en mept de weggegooiden strikken over de glanzende parketvloer.

Met een lichte pijn in mijn hart besef ik dat dit waarschijnlijk het laatste jaar is dat Celi in de Kerstman gelooft – nog een mijlpaal die haar grootouders niet zullen meemaken omdat ik haar bij

hen vandaan houd. Vandaag is dat een reden voor schuldgevoel. Voelen zij zich achtergesteld? Waarschijnlijk eerder opgelucht, in ieder geval mijn moeder. Zij heeft tenslotte rekening te houden met de lelieblanke leden van haar exclusieve Garden Club, en welke verklaring zou ze geven voor Celi's karamelkleurige huid?

Om het festijn compleet te maken heb ik nog een cadeau voor Celi ingepakt waaraan ze meteen kan zien dat ik het voor haar gekocht heb. Dat cadeau heb ik drie weken lang in de kofferbak van mijn auto verstoppt gehouden. Vanmorgen vroeg, terwijl Celi nog sliep, ben ik na mijn nachtdienst in het ziekenhuis het fraaie oude victoriaanse huis van tante Lizzie binnengeslopen. Toen heb ik het grote pakket met rood-wit gestreept inpakpapier achter de boom geschoven. Aangezien Celi in de weken voor Kerst alle cadeautjes goed heeft bekeken en uit haar hoofd geleerd heeft welk pakket voor wie is, ziet ze de nieuwe aanwinst zodra ze even opkijkt van de kous van de Kerstman. Meteen duikt ze achter de boom en bestudeert het inpaklabel.

'Voor Celi, van mama,' leest ze hardop. 'Mag ik het nu openmaken, mam? Alsjeblieft?' vraagt ze, en ze giechelt als ze ziet dat Alvin achter de doos ineens duikt om het krullende rode lint dat over de vloer slingert aan te vallen.

'Vooruit dan maar,' zeg ik. 'Maar dat is het laatste wat je nu mag uitpakken. Daarna wachten we tot iedereen er is.'

Tante Lizzie en ik kijken elkaar even aan terwijl Celi het inpakpapier openscheurt en aan de kleppen van de grote doos trekt. Tante Lizzie weet hoeveel moeite ik had met dit cadeau. Voor Celi vertegenwoordigt het een normaal leven, voor mij een poging om mijn voortdurende toestand van te grote moederlijke bezorgdheid te overwinnen. Ze steekt haar kleine handen in de doos en trekt snel de proppen krantenpapier weg die het cadeau op zijn plaats houden. Zodra ze ziet wat het is, licht haar hele gezicht op van blijdschap en ze kijkt mij stralend aan; haar groene ogen glinsteren.

'Een basketbal! Wat gaaf, mam!' zegt ze terwijl ze de oranje bal, van hetzelfde merk als de bal die mijn vader mij gaf toen ik negen was, uit de doos haalt. Ik zie nog voor me hoe mijn moe-

der haar lippen op elkaar klemde en afkeurend keek naar dit niet bepaald damesachtige cadeau. Celi holt naar me toe en slaat haar armen om me heen. Onderweg struikelt ze bijna over Alvin, die zich nu tussen de proppen krantenpapier verstopt.

‘Dank je wel!’ zegt ze en ze ploft naast me op de bank. ‘Kunnen we straks naar het park gaan om te oefenen?’

Tante Lizzie lacht. ‘Er ligt dertig centimeter sneeuw, kind! Je zult toch moeten wachten tot die een beetje gesmolten is. Bovendien moet je me helpen met de taarten.’ Ieder jaar bakken tante Lizzie en Celi de traditionele pecannoten-pompoentaart die in het zuiden van de Verenigde Staten met Kerst geserveerd wordt. Dat doen ze al samen sinds Celi groot genoeg was om veilig op een krukje bij het aanrecht te staan.

Celi kijkt tante Lizzie aan, haalt haar schouders op en zucht. ‘Oké,’ zegt ze en draait zich onmiddellijk weer om naar mij. ‘En morgen dan? Kunnen we morgen gaan?’

‘Dat klinkt geweldig,’ zeg ik.

Tante Lizzie en Celi zetten koers naar de keuken om alles klaar te maken voor de jaarlijkse kerstmaaltijd. Felix, de zoon van tante Lizzie, en Lana, haar dochter, komen met hun partners en kinderen hierheen. Alvin loopt mee naar de keuken, in de hoop dat hij iets lekkers krijgt. Ik ga de woonkamer rond, raap alle pakpapier en linten op en prop het afval in de lege doos van Celi’s basketbal. Ik denk terug aan mijn gesprek met dokter Hardy. Zij stelt me altijd gerust, vooral als mijn moederlijke angst met me op de loop gaat.

‘Sporten is goed voor haar, Avery,’ zei dokter Hardy. ‘Zolang ze maar niet oververhit raakt.’

‘Ja, maar als dat nou wel gebeurt? Als ze nou midden op het basketbalveld een aanval krijgt terwijl ik er niet bij ben?’ vroeg ik, buiten mezelf van ongerustheid over iets wat nog niet eens gebeurd was.

Dokter Hardy klopte geruststellend op mijn arm. ‘Je moet haar wel gewoon kind laten zijn, Avery,’ zei ze. ‘Zorg dat ze genoeg vocht binnenkrijgt en laat haar maar spelen. Ze zal rustig aan doen.’

Ik heb nog nooit meegemaakt dat mijn dochter rustig aan deed. Alles wat ze doet, gaat in een razende vaart. Elke dag zeg ik een ontelbaar aantal keer: ‘Rustig maar. Waar is de brand?’ Hoe bestaat het dat juist die woorden me ontvallen, terwijl ze me zo sterk herinneren aan wat mijn moeder vroeger tegen mij zei?

Na een hele nacht opblijven begint de vermoedheid toe te slaan; ik huiver van de kou. Ik pak de dikke wollen trui die tante Lizzie altijd over de rugleuning van haar schommelstoel drapeert en trek die aan over het dunne ziekenhuisuniform dat ik nog steeds draag. De trui ruikt naar tante Lizzies favoriete katoenbloesemlotion en geeft me een koesterend gevoel, alsof zijzelf me omhelst. Ik buk om de gasgestookte open haard aan te zetten, waarna de oranje vlammen tot leven komen. Dan zie ik neer op mijn lievelingsplek: in het hoekje van de gastvrije bank.

Gefascineerd door de flakkerende vlammen trek ik de sjofele zelfgemaakte quilt nog wat strakker om mijn knieën en nestel me nog wat comfortabeler in de warmte van tante Lizzies versleten bank. Alvin slentert uit de keuken naar binnen en springt op de bank, en ik trek hem dicht tegen me aan. Hij rolt zijn dikke gele kattenlijf op tegen mijn heup en begint te spinnen, zo luidruchtig dat het zachte gegons van de stemmen van Celi en tante Lizzie uit de keuken er bijna door overstemd wordt. Langzaam maar zeker komen de terugkerende herinneringen aan de patiënten en de spoedeisende operaties van de afgelopen nacht in mijn hoofd tot rust en eindelijk zak ik weg in mijn langverwachte, naar kaneel en kruidnagel geurende kerstochtendslaapje.

Midden in mijn droom – ik droom over de kaneelbroodjes die mijn grootmoeder elk jaar met Kerst bakt en hoor het standje dat mijn moeder me geeft omdat ik met mijn vingers het glazuur van het gebak schraap – schrik ik wakker door het gerinkel van de stokoude telefoon met draaischijf, die tante Lizzie naast haar stoel heeft staan. Ik probeer haar al jaren over te halen om een draadloze telefoon aan te schaffen, maar zij zegt steevast: ‘Waarom zou ik door het huis willen lopen terwijl ik aan het telefoneren ben? Eén ding tegelijk, zeg ik altijd maar. Eén ding tegelijk.’

‘Ik neem wel op!’ roep ik naar de keuken terwijl ik mezelf uit

mijn warme nestje losruk en Alvin ondersteboven gooi; de kat kijkt me vol afkeer aan en springt op de vloer. Ik graai de hoorn van de haak voordat de telefoon nog zo'n lawine van geluid over mijn vermoeide schedel uitstort, plof op de schommelstoel van tante Lizzie neer en zeg: 'Hallo. Vrolijk kerstfeest.'

'Zo vrolijk klink je anders niet, zus,' zegt Mark lizzig.

Ik ben meteen klaarwakker. Mijn enthousiasme over het horen van de stem van mijn broer wordt onmiddellijk getemperd door waakzaamheid. Ik laat slechts twee van mijn familieleden uit Mississippi toe in mijn leven: Mark, en mijn grootmoeder Willadean. Maar Mark is een heel ander verhaal dan oma Will, die trouw mijn krankzinnige dienstrooster opschrijft en me elke week op zondagavond belt als ik die dag niet hoeft te werken. Meestal bel ik Mark, in plaats van andersom. Als hij niet volledig in beslag genomen wordt door zijn rechtenstudie – in het voetspoor van onze vader – is hij wel aan het feesten met zijn vrienden; hij heeft het altijd te druk om mij te bellen. Ik heb hem waarschijnlijk al negen maanden niet gesproken.

'Je haalde me uit een zorgvuldig gepland, broodnodig dutje,' zeg ik. 'Hoe durf je? Waaraan dank ik de eer dat mijn broertje me op kerstochtend belt? Niet te geloven dat je al wakker bent. Het is bij jullie hooguit... tien uur?'

'Ha ha, heel grappig,' antwoordt hij. 'Tegenwoordig sta ik om zes uur op, als je het weten wilt.'

'Om zes uur? Dan moet er wel geld mee gemoeid zijn.'

'Ach, jij kent me veel te goed. Nee, dat is het niet. Ik loop de hele vakantie stage op het kantoor van pa, ter voorbereiding op het echte werk.'

Nu schieten me allerlei herinneringen te binnen, herinneringen aan de magere zestienjarige jongen die ik tien jaar geleden voor het laatst gezien heb, en wiens leven toen al zo volkomen anders was dan het mijne. Ik zie Marks glimlach voor me, zijn vrolijke bruine ogen. Hij was mijn handlanger tijdens onze jeugd in Greendale, een kleine plaats in Mississippi; ik herinner me de vele keren dat we elkaar dekten tegenover onze ouders, zodat een van ons stiekem het huis uit kon glippen om met vrienden op stap

te gaan. Dat was voordat alles veranderde. Vragen die de laatste tijd vaker aan de oppervlakte lijken te komen, knagen aan de rand van mijn bewustzijn. Wat heb ik allemaal opgegeven? Heb ik er goed aan gedaan om te vertrekken en nooit meer terug te gaan?

‘Hoor eens, Ave, ik weet dat het voor jou uit de lucht komt vallen, maar ik wil je iets vragen. Maar eerst: hoe gaat het in vredesnaam met je?’

Wat ben ik benieuwd wat Mark mij zou willen vragen! Toen ik op mijn achttiende uit huis ging, voldeed hij al aan alle standaard verwachtingen: hij haalde goede cijfers, was een uitmuntend honkbalspeler en maakte plannen om te gaan studeren aan de gerenommeerde Universiteit van Mississippi, die liefkozend Ole Miss (‘ouwe juffrouw’) genoemd wordt. Ik probeerde, zij het niet van harte, een echte zuidelijke debutante te zijn en me in de hoogste maatschappelijke kringen te bewegen, zoals moeder van mij verwachtte. Ik had goede cijfers. Ik was zelfs enigszins sportief, een eigenschap waarmee ik mijn moeder geen enkel plezier deed; ik deed een zwakke poging tot basketbal in het middelmatige basketbalteam van onze particuliere school. Alleen was ik niet bepaald een schoonheidskoningin: net als mijn grootmoeder was ik lang en mager, met een sproetige huid en vlassig haar. Maar hoe doorsnee mijn leventje ook leek, ik speelde met vuur. O, ik wist heel goed hoeveel risico ik nam toen ik stiekem met Aaron Monroe begon om te gaan. In die tijd beschouwde ik mezelf als een echte rebel. Wat was ik zelfvoldaan over mijn geheimje...

‘Met mij gaat het prima,’ zeg ik en ik concentreer me weer op het hier-en-nu, op dit telefoongesprek. Mark en ik kletsen wat over de gebruikelijke, gemakkelijke onderwerpen: mijn werk als verpleegkundige, Celi’s school, het laatste reisavontuur van tante Lizzie.

‘Hoe gaat het met pa?’ vraag ik, terwijl ik me herinner hoe dol onze vader op het kerstfeest is. In deze tijd van het jaar vraag ik me altijd af wat voor soort grootvader hij voor Celi zou zijn.

‘Goed,’ zegt Mark. ‘Een beetje aan het pruilen, denk ik. Dit jaar heeft hij eindelijk de slag om de kerstboom verloren. Mama heeft een kunstboom gekocht.’

‘Meen je dat nou?’ vraag ik. Het samen met mijn vader uitzoeken en omzagen van een boom was een traditie waar ik als kind dol op was, en het doet me verdriet dat daar nu voorgoed een einde aan gekomen is. ‘Ga jij vandaag naar hen toe?’

‘Ja,’ zegt hij. ‘Dat wordt van me verwacht. Bovendien moeten we de jaarlijkse cadeaus uitwisselen.’

‘Ik heb Celi een basketbal gegeven.’

‘Geweldig! Als ze jouw lange benen en Aarons coördinatievermogen heeft, zou ze een echte uitblinker kunnen worden.’ Waarschijnlijk niet, denk ik onwillekeurig, maar die gedachte spreek ik niet uit. Mark weet niets van Celi’s ziekte. Niemand van de familie weet ervan. Sinds haar diagnose, nu vijf jaar geleden, heb ik het nog niet kunnen opbrengen Mark of oma Will op de hoogte te brengen. En ik heb er nog niet eens over nagedacht of ik het mijn ouders ooit wil vertellen.

Het schokt me dat Mark zo terloops Aarons naam noemt. Celi stelt de laatste maanden steeds meer vragen over haar vader. De verhalen die ik verzin om niet over hem te hoeven praten, worden ongeloofwaardig onder haar vasthoudende nieuwsgierigheid. Ik besluit over iets anders te beginnen.

‘En, wat wilde je me nou vragen?’ vraag ik.

‘Ik wil weten of jij en Celi hierheen komen voor mijn bruiloft.’

‘Jouw bruiloft?’ Blijkbaar komt dat er echt dom uit, want hij lacht hardop.

‘Ja, dan loop je in de kerk door het middenpad naar voren, de man draagt een smoking en het meisje heeft een witte japon aan... Je weet wel.’

‘Wijsneus,’ zeg ik. Het verbaast me dat ik er vandaag zo van geniet om met hem te praten. Het is bijna alsof we verdergaan waar we tien jaar geleden gebleven zijn – maar dan zonder boosheid.

‘De laatste keer dat ik je sprak, zei je nog dat je nooit zou trouwen,’ zeg ik nu. ‘Wat is er gebeurd? Wie is het?’

‘Een meisje met wie ik op de universiteit af en toe uitging. Deze zomer liepen we elkaar weer tegen het lijf op een feest, en toen vielen alle puzzelstukjes ineens op hun plaats. Een beetje

onverwacht, maar echt helemaal goed.' Hij zegt het aarzelend, alsof hij bang is dat ik hem vierkant zal uitlachen. In werkelijkheid ben ik geroerd. Zo te horen is hij echt verliefd.

'Ik heb altijd al geweten dat je, als je de juiste vrouw zou vinden, als een blok voor haar zou vallen,' zeg ik. 'Hoe heet ze?'

'Nicki... Nicole... Nicole Collier.'

Dat moet ik verkeerd verstaan hebben. 'Dat is gek,' zeg ik. 'Ik dacht even dat je Nicole Collier zei.' Ik lach hardop. 'Dat zou echt een enorm goede grap zijn.' Hij reageert niet. 'Je zei toch niet echt Nicole Collier? Het zusje van Seth?'

'Jawel. Hoezo? Ik zie het probleem niet.' Zijn stem klinkt afwerend. Blijkbaar heb ik zijn gevoelens gekwetst met mijn hardvochtige reactie.

'Sorry, Mark. Het overviel me nogal. De familie Collier... Ik had geen moment verwacht dat je zou zeggen dat dat jouw schoonfamilie zou worden. Jij weet dus echt helemaal niet wat er gebeurd is, hè?'

'Nee, en dat maakt me niets uit. En dat geldt ook voor Nicki, dat weet ik zeker. Wij tweeën zijn het erover eens. We willen dat je op onze bruiloft komt, en we willen Celi er ook bij hebben. Het wordt tijd, Ave. Het wordt tijd dat je weer naar huis komt.'

'Ik weet het niet, Mark. Het is al zo lang geleden.'

'Avery, ik weet dat ik vlak voordat je wegging een paar stomme dingen gezegd heb, dat ik je echt van streek maakte –'

Ik val hem in de rede. Hij denkt toch niet echt dat mijn vertrek, of het feit dat ik de hele familie uit mijn leven verbannen heb, ook maar iets met hem te maken heeft? 'Dat is nu allemaal verleden tijd. Jij was nog maar zestien, en ik was op dat moment al razend –'

'Nee, Avery, laat me uitspreken,' onderbreekt hij mij op zijn beurt. 'Het was een grove fout van mij om ook maar te beginnen over... Jij had het volste recht om je kindje te houden. Het was alleen zo dat ik... Ik vond het vreselijk wat er gebeurde, en ik wilde jou niet kwijtraken. Destijds wist ik niet hoe ik dat moest zeggen. En nu – misschien door de rechtenstudie, misschien door deze bruiloft en omdat ik me realiseer wat echt belangrijk voor

me is, dat weet ik niet precies – maar nu ben ik erachter hoe ik kan zeggen wat ik bedoel. Ik wil jullie erbij hebben. We zijn familie. Trouwens, iemand moet me helpen om mama in toom te houden!’

Ik weet niet of ik moet lachen of kreunen. We waren altijd eensgezind in onze missie om de waakzame blikken van onze moeder te vermijden. Zelfs op dit moment bezorgt de gedachte weer bij haar in de buurt te zijn, weer met haar onder hetzelfde dak te verblijven, me een loodzwaar gevoel in mijn maag.

En toch voel ik ook iets anders naar boven komen, iets wat ik diep begraven heb: ik heb mijn familie altijd gemist; het oude verlangen om weer bij hen te horen komt in me op. Meteen druk ik het weer de kop in. Ik moet aan Celi denken, bedenken wat voor haar het beste is. ‘Ik mag Celi niet blootstellen aan al dat racisme, Mark. Ik wil dat het voor haar anders is. Hier in Colorado heeft ze daar nog geen last van gehad.’

‘Niet iedereen die in Mississippi woont, is een racist, Ave. Sommigen van ons zijn al een beetje minder bevooroordeeld. En de rest kan de pot op.’

Tot mijn eigen verbazing neem ik de uitnodiging werkelijk in overweging. En dat terwijl ik zo hard gewerkt heb om onafhankelijk te zijn, om voor mezelf te kunnen zorgen. ‘Denk je echt dat we zouden kunnen komen?’ vraag ik. ‘Ik bedoel: ik zou het voor Celi echt fijn vinden als ze oma Will leert kennen.’ Ik denk aan onze grootmoeder, Willadean Reynolds. Meteen word ik overvallen door verdriet, een emotie waar ik niet op gerekend had. ‘Heb jij haar de laatste tijd nog gezien?’ vraag ik en dan pas realiseer ik me dat ik Mark nog geen kans heb gegeven om mijn vorige vraag te beantwoorden.

‘Ik heb oma Will een paar keer gezien sinds de zomer. Ik kom daar niet zo vaak. Zij is nog even koppig als altijd, en tussen mama en haar is de koude oorlog nog volop bezig. Maar Nicki is dol op haar. Elke keer dat we naar haar toe gaan, praten die twee de hele tijd over vissen, of over de tomaten van oma Will. En ja, ik denk dat jullie komst goed kan uitpakken. Je moet gewoon komen en ons een kans geven.’

‘Ik kan nog steeds niet geloven dat je gaat trouwen,’ zeg ik.

Op dat moment komt Celi de woonkamer in, van top tot teen gehuld in een van de omvangrijke schorten van tante Lizzie, bestoven met bloem; ze houdt me een handvol pecannoten voor om te proeven.

‘Wie gaat er trouwen?’ vraagt ze enthousiast. De laatste tijd kan ze het ene moment druk bezig zijn haar poppen aan te kleden voor denkbeeldige bruiloften en het volgende moment willen dat ik met haar naar de sportschool of naar het park ga om te basketballen. Ze verandert van prinses in wildebras en weer terug, in een tempo dat ik niet kan bijhouden.

‘Is dat Celi?’ vraagt Mark terwijl ik afgeleid ben door haar vraag. ‘Geef haar even,’ zegt hij.

Ik steek de hoorn uit naar Celi. ‘Het is je oom Mark.’

Ze kwakt de pecannoten op tafel en graait de telefoonhoorn onmiddellijk uit mijn hand. ‘Oom Mark, gaat u trouwen?’ vraagt ze stralend.

Wat Mark zegt, hoor ik niet, maar Celi’s reactie doet mijn keurig geordende wereld instorten.

Ze trekt de hoorn weg bij haar mond en zegt bijna ademloos: ‘Mam, oom Mark gaat trouwen en hij wil mij als bloemenmeisje! Kunnen we naar Mississippi gaan voor zijn bruiloft? Kan dat, alsjeblieft? Alsjeblieft?’

Het is me gelukt om Celi af te schepen, al voel ik me een beetje schuldig omdat ik haar enthousiasme in de kiem gesmoord heb, en nu zit ze een nieuw computerspelletje te spelen tot de rest van tante Lizzies familie komt.

Terwijl ik nog altijd naar het vuur zit te staren, met de telefoon naast me, komt tante Lizzie uit de keuken. ‘Waar ging al die drukte over?’ vraagt ze, en ze kijkt me over de rand van haar bril heen aan met die blik die betekent: tegenover mij kun je maar beter eerlijk zijn.

Elizabeth Hughes – of tante Lizzie, zoals Celi en ik haar altijd noemen – is een nicht van oma Will. Tien jaar geleden heeft zij zich hier in Denver over me ontfermd. Dat was mijn redding.

Ze stelde geen vragen, en toen ik er klaar voor was om te praten, luisterde ze zonder te oordelen. Tante Lizzie is weduwe en ze heeft twee volwassen kinderen, die destijds ook al het huis uit waren en zelf kinderen hadden. Ze gaf me een veilig onderdak in het appartementje boven haar garage en zorgde dat ik alles kreeg wat ik nodig had.

Mijn moeder was ontzet toen oma Will erop stond mijn erfdeel van opa Jacob vrij te maken voordat ik eenentwintig was. Volgens mij dacht moeder dat ik, als ik meer te lijden had, misschien van gedachten zou veranderen en weer thuis zou komen, misschien zelfs mijn kindje zou laten weghalen. Maar oma Will wist wat ze deed. Ze geeft me elk jaar net genoeg geld voor mijn eten en drinken, mijn ziektekostenverzekering en de lage huur die tante Lizzie rekent.

Tante Lizzie werd de moeder die ik nodig had om als achttienjarige een zwangerschap te doorstaan. Ze steunde mijn zwakke pogingen om een nieuw leven te beginnen. Ik huilde op haar schouder uit toen Celi kolieken had; liep stampvoetend door haar keuken van frustratie toen ik geprobeerd had uit te gaan met jongens van mijn eigen leeftijd, die geen enkel idee hadden van mijn leven als alleenstaande moeder; beklaagde me bij haar over de saaie lessen van de openbare beroepsopleiding; kortom, dankzij haar aanwezigheid werd ik langzaam maar zeker min of meer volwassen.

Tante Lizzie was degene die uiteindelijk zei: 'Avery, waarom ga je geen verpleegstersopleiding doen? Je bent pienter genoeg, en je bent op zoek naar werk dat je voldoening geeft. Volgens mij heb je er wel talent voor.'

En daar had ze gelijk in. Ik ontdekte dat ik de meeste vereiste vakken al afgerond had, en binnen zes maanden begon ik aan de verpleegstersopleiding. Drie jaar geleden was ik klaar en ik ging meteen aan de slag op de kinderafdeling. Met hart en ziel wijdde ik me aan die baan, aan de kinderen en hun ouders, en, zoals altijd, aan Celi. Die periode, kort nadat ze de diagnose sikkelcelanemie gekregen had, was heel zwaar. Ik wist nooit wanneer ze midden in de nacht wakker zou worden, krijsend van de pijn,

omdat haar gewrichten opgezwollen waren en elke beweging een marteling was. Ik wist nooit wanneer ze door een eenvoudige verkoudheid in het ziekenhuis zou belanden om antibiotica te krijgen via een infuus. Tijdens die eerste jaren was er regelmatig een crisis. In de loop van de tijd kwam ik meer te weten over haar ziekte en leerde ik de juiste vragen te stellen, zodat ze behandeld kon worden voordat de symptomen in alle hevigheid toesloegen.

Twee jaar geleden verhuisden Celi en ik naar ons eigen huis, en hoe heerlijk ik het ook vind om zelfstandig te wonen, soms wil ik niet zo volwassen zijn als ik zou moeten zijn. Tante Lizzie begrijpt dat altijd, op de een of andere manier. Even vraag ik me af of zij de komende zomer met ons mee zou willen gaan naar Mississippi.

‘Waar is Celi?’ vraagt ze nu.

‘Met haar nieuwe spelletje aan het spelen,’ antwoord ik. ‘Volgens mij is ze een beetje boos op me.’

‘Hoe dat zo?’

‘Mark belde op om ons uit te nodigen voor zijn bruiloft. Ze wil niets liever. Hij vroeg of ze bloemenmeisje wilde zijn.’

‘Och heden,’ zegt ze op die kenmerkende tante-Lizzie-manier, zonder een oordeel te vellen, en ze wacht tot ik verderga.

‘Ik ben er niet klaar voor om mijn familie onder ogen te komen, denk ik. Zelfs Mark niet.’

Weliswaar speel ik van tijd tot tijd met het idee om naar huis te gaan, meestal naar aanleiding van iets wat me aan vroeger doet denken, maar meestal word ik dan overstelpt door zoveel angst dat mijn aangename herinneringen er niet tegen opwegen.

Ik ben in het geheim vertrokken, vol schuldgevoel, omdat iemand van wie ik hield onherstelbaar beschadigd geraakt was door mijn dwaasheid. Hoe kan ik Aarons grootmoeder onder ogen komen, terwijl ik weet hoe ze over mij denkt? Dan is er nog mijn boosheid op mijn moeder, al heb ik er hard aan gewerkt om die te bezweren. Wat overblijft, is onverschilligheid tegenover haar: een koud, doof gevoel, alsof mijn hart slaapt. Daardoor wordt de pijn in elk geval op afstand gehouden. Hoever is mijn moeder gegaan om te zorgen dat Aaron en ik elkaar niet meer zouden

zien? Hoe heeft ze ooit ook maar kunnen denken dat ik mijn kind zou opgeven omdat het moeilijk zou zijn voor ‘de familie’? Hoever zouden zij en anderen uit haar kring gaan om Celi buiten te sluiten? Voor zover ik kan bedenken, is er in de wereld van mijn ouders geen enkele locatie waar geen rassenscheiding geldt.

En wat gebeurt er als ze ontdekken dat Celi sikkelcelanemie heeft? Bij de gedachte dat iemand haar zou kunnen kwetsen met een gezichtsuitdrukking of blik die haar in een ‘mindere’ categorie plaatst, begint mijn bloed al te koken. Ja, ik ben intens nieuwsgierig hoe het mogelijk is dat in mijn familie... om specifiek te zijn: hoe het komt dat ik drager ben van het gen dat verantwoordelijk is voor sikkelcelanemie. Maar hoe kan ik dat uitzoeken? Wat moet ik overhoop halen, op zoek naar de waarheid? En wat moet ik beginnen als ik hun een kans geef en het weer een rampzalige puinhoop wordt? Is Celi klaar voor een omgeving waar ze noch door de zwarte meerderheid, noch door de blanke minderheid verwelkomd zal worden?

2

Willadean

Mei 2001

‘Ik zei toch al dat ik die niet opzet!’ zeg ik en ik duw de hoed die Sally me voorhoudt weg; wat een belachelijk ding is dat! Het is de tweede zondag van de maand, en dus is Sally naar Oak Knoll gekomen om me op te pikken voor de kerkdienst, volgens onze eigen traditie. ‘Ik zet een hoed op om te vissen en om te tuinieren, maar niet naar de kerk,’ zeg ik.

‘Willie,’ zegt Sally op de toon die ze altijd aanslaat als ze zich aan me ergert, ‘hoelang ga je nou al met mij mee naar de kerk?’

‘Sinds Henry gestorven is, ga ik eens per maand met je mee, dat weet jij net zo goed als ik,’ antwoord ik. Ze probeert me op stang te jagen. Tot nu toe lukt dat aardig, zoals gewoonlijk. ‘En je weet ook dat ik in al die negenenvijftig jaar nooit een hoed opgezet heb! Dit gedoe hebben we elke Moederdag. Wanneer hou je eens op met dat gedram?’

‘Ik blijf het gewoon proberen, denk ik. Misschien wil je op een dag dat ouwe weerbarstige grijze hoofd van je toch es bedekken en een beetje meer op de andere moeders lijken.’

‘We weten allebei dat ik dan nog overal bovenuit zou steken, als een muildier in een hok met pony’s. Een hoed maakt het alleen maar erger. En ik ga niet met jou mee naar de kerk omdat ik me zo nodig moet aanpassen.’

‘Nee, dat is duidelijk,’ mompelt Sally hoofdschuddend. ‘De Heer weet dat je de waarheid spreekt.’

Dan krijg ik toch een beetje berouw. Met Sally naar de kerk gaan is een van de hoogtepunten van elke maand. ‘Jullie zien er mooi uit met die hoeden op,’ zeg ik. ‘Alsof een zwerm van die parkietjes die ze in het verpleeghuis in een kooi houden op de kerkbanken neergestreken is. En als ik naar het koor luister, zou ik bijna met je mee willen schreeuwen.’

‘Niemand zegt dat je niet mag schreeuwen, Willie.’

Volgens mij zal Sally nooit begrijpen dat ik me altijd een buitenstaander voel in haar zwarte baptistengemeente. O, de gemeenteleden laten me altijd merken dat ik welkom ben. Ik ben de enige blanke daar, al sinds ik op mijn zestiende begon met het bijwonen van de diensten, in het jaar dat ik met Jacob trouwde. Hoe dik Sally en ik ook met elkaar zijn, deze zwarte mensen hebben iets met elkaar gemeenschappelijk waar ik nooit helemaal deel van zal uitmaken, dat weet ik. Ik heb al lang geleden besloten dat ik daar maar vrede mee moet hebben.

Zelfs met de airconditioning aan zitten de vrouwen om me heen vandaag met de waaiers van de begrafenisondernemer te wapperen. Deze nieuwe waaier, valt me op, is versierd met een bijzonder aantrekkelijk plaatje, van Jezus met de kinderen; de kinderen hebben allerlei verschillende huidskleuren. Dat doet me denken aan het liedje dat we vroeger zongen: 'Red and yellow, black and white, they are precious in his sight...' Het is warm voor mei, en aangezien het nog Moederdag is ook, zit de kerk stampvol. Ik zit klem tussen Sally, die niet bepaald mager is, en Olivia Hackock, bij wie vergeleken Sally nog slank is. De veer op Olivia's hoed kriebelt tegen mijn gezicht, telkens als ze naar voren leunt om 'Amen!' te schreeuwen, en ik doe mijn best om niet te niezen.

De predikant weidt welsprekend uit over de vreugden van het moederschap, en de gemeente onderbreekt zijn preek regelmatig met 'Ja, Jezus!' en 'Vertel!' Ik ontspan me en geniet van de vrede die ik ervaar in deze lawaaiige kerkdienst. De blanke methodistenkerk heb ik al lang geleden vaarwel gezegd: veel te stijf en aanmatigend. Al die vriendinnen van mijn dochter, die na de dienst druk om ons heen zoemen alsof ze ook maar iets om me geven, Marion die nog gespannener is dan anders, alsof ze bang is dat ik iets verkeerd zal zeggen. Volgens mij gaat Marion voornamelijk naar die kerk vanwege de sociale contacten. Maar laat ik haar niet al te hard beoordelen. De meeste mensen hier doen dat eigenlijk ook. En voor Marion is het altijd belangrijk geweest om erbij te horen.

Nee, op de maandelijkse dienst hier bij Sally na heb ik niet

zoveel op met de kerk. Tussen de Heer en mij zit het wel goed, maar ik voel me veel dichterbij Hem in mijn eigen groentetuin.

Vandaag ben ik een beetje afgeleid, omdat ik probeer uit te puzzelen hoe ik Sally ga vertellen wat Avery aan de telefoon zei. Mijn kleindochter heeft er vijf maanden over gedaan om te beslissen, maar ze heeft eindelijk besloten naar Marks bruiloft te komen. Ik denk dat ik het Sally maar vertel als we vanavond gaan vissen.

Nu ik dat besloten heb, kan ik me concentreren op Elmira Hicks. Ze zingt 'His Eye is on the Sparrow', en ik zou de hele dag wel naar die diepe, volle stem van haar kunnen luisteren. Ik voel het vibrato in mijn oude borstkas meetrillen, en mijn hart zwelt op als ze de kleine kerk vult met de woorden: 'I sing because I'm free...'

Sally en ik zitten op onze gebruikelijke visstek aan de oostelijke oever van het Alligatormeer. We hebben onze tuinstoelen, een kleine koeltas, en onze aasdoosjes en hengels achter in mijn oude pick-up gelegd en zijn hierheen gereden via het zandweggetje dat om het meer heen loopt. Hoewel mijn huis uitkijkt op de westkant van het meer, vissen we altijd graag aan deze kant. De bomen zijn hier dikker en de wortels in het water geven de vissen meer plekjes waar ze zich voor ons denken te kunnen verstoppen. Onze kinderen drongen er bij ons allebei op aan dat we vandaag bij hen kwamen eten, dus na het verzorgen van de graven op het kerkhof ging Sally naar het huis van Aaron, haar kleinzoon, en ik reed de stad in om bij Marion en Holt te gaan eten. Dat was plezierig genoeg, maar toch heb ik er de hele dag naar uitgezien om hier te vissen.

Nu de avond nadert, begint het een beetje af te koelen, en ik hoop dat de vis wil bijten. We proberen een paar van de splinternieuwe tuinstoelen uit die ik van Holt en Marion gekregen heb voor Moederdag. Ze zijn nog wat hard, heel anders dan de tuinstoelen die we al twintig jaar gebruikt hebben, maar Sally zegt dat haar achterste tussen de singels door begon te zakken, dus volgens mij was het hoog tijd. Deze zijn echt chic, met een

bekerhouder in de armléuning. Ik heb een flesje ijskoud druiven-sap in de mijne staan, en Sally neemt kleine slokjes van haar wortelbier. We knabbelen geroosterde pinda's en kijken naar onze rood-witte dobbers die langzaam over het groene water van het Alligatormeer drijven. Er staat een licht briesje en de lucht ruikt zoet vanwege de grote, dikke kamperfoelierank die in de bomen aan de waterkant groeit. Zo moet het in de hemel zijn.

Ik heb zo'n groot deel van mijn leven gewerkt voor de ene of de andere goede zaak, dat ik nooit verwacht had dat ik zo zou kunnen genieten van nietsdoen. Maar toen ik vijfenzeventig werd, heb ik besloten dat de jongelui het stokje mochten overnemen. En het gaat nu beter tussen zwarten en blanken, zeggen ze. Kijk maar eens naar Aaron, Sally's kleinzoon, die gaat werken in de praktijk van een van de oudste blanke artsen in de stad. Nu ik aan Aaron denk, herinner ik me...

'Ik heb een mooi nieuwtje,' zeg ik en dan zie ik dat mijn worm van de haak gesnoept is zonder dat de vis ook maar aan de lijn getrokken heeft. Ik haal mijn lijn binnen om nieuw aas aan de haak te doen. Mijn grote slappe hoed is zo ver naar beneden getrokken dat de rand het grootste deel van mijn gezicht bedekt, dus gaat Sally rechtop zitten, draait zich naar me om en leunt naar voren om mijn gezicht beter te zien. Ze trekt haar wenkbrauwen op en duwt haar grote, rode zonnebril omhoog tot boven op haar met grijs kroeshaar bedekte hoofd. Ze leeft op, want gewoonlijk heb ik geen nieuwtjes. Ik roddel niet veel, en ik steek mijn neus niet in andermans zaken.

'Wat dan?' vraagt ze, en ik kijk op van mijn doosje met aas.

'Avery Louise komt naar huis voor Marks bruiloft,' zeg ik, en daarna hou ik haar gezicht goed in de gaten. Ik kan in alle eerlijkheid zeggen dat mijn kleindochter het enige onderwerp is waarover Sally Monroe en ik in de zestig jaar dat we bevriend zijn ooit woorden gehad hebben, maar dat was dan ook niet mis. Volgens mij leek Avery te veel op mij toen ik nog een meisje was: een sterke wil en koppig tot en met. En ongelukkig genoeg werd ze verliefd op Aaron, Sally's kleinzoon. Sally en ik zagen het allebei aankomen toen ze elkaar die zomer ontmoetten in de tuin van Oak Knoll.

We hadden daar samen al zoveel meegemaakt, zoals alles wat er in de zomer van 1942 gebeurd was met Henry, Sally's broer, en Jacob en Jerrilyn en mij. Het is geen wonder dat de angst Sally om het hart sloeg toen de vonk oversprong tussen Avery en Aaron.

Sally was destijds zo kwaad op Avery dat ze niets met haar te maken wilde hebben. En zodra ze hoorde dat er een kindje op komst was en dat Aaron geen deel zou uitmaken van het leven van dat kind, werd dat nog erger. Ik probeerde haar uit te leggen dat we het ook van Avery's kant moesten bekijken, maar Sally wilde dat niet horen. Dus hebben we nooit meer over Avery en Celi gepraat. Ik vraag me af of ze in de loop van de jaren wat milder geworden is.

'Avery Louise?' vraagt Sally, alsof ze niet weet of ze me goed verstaan heeft.

'Ja, m'vrouw,' zeg ik knikkend, en Sally's stoel kraakt omdat ze gaat verzitten.

'Heer, wees ons genadig,' zegt ze en ze staart over het water alsof ze terugkijkt in de tijd. 'Het is tien jaar geleden dat dat kind hier wegging. Ik begon al te denken dat ze nooit meer terug zou komen. Komt ze bij jou logeren, in Oak Knoll?'

'Avery belde gisteravond. Ze zei dat ze met haar vader afgesproken had dat ze bij hen in de stad zou logeren. Holt was buiten zichzelf van enthousiasme, zei ze. Hij heeft het altijd moeilijk gevonden dat hij zijn kleine meisje op die manier kwijtgeraakt was, en ze was zo ver van huis en ze belde nooit.'

'Neemt ze mijn achterkleinkind mee?'

Mijn dobber verdwijnt onder water. 'Wacht even,' zeg ik en ik trek zachtjes aan mijn lijn.

'Je kunt zoiets er niet zomaar uitflappen en dan van mij verwachten dat ik wacht tot jij een vis binnengehaald hebt!' brult Sally. 'Vertel me de rest!'

'Stil nou, Sally! Je jaagt alle vissen weg.' En dan ga ik door met het binnenhalen van die meerval. Sally kan best even wachten.

'Je vangt nog wel een vis. Je hebt deze niet per se nodig,' zegt zij. 'Geef me eerst antwoord. Krijg ik mijn achterkleinkind nog te zien of niet?'

Ik laat mijn hand over het lijf van de meerval glijden en haal hem van de haak. Daarna haal ik het touw om de gevangen vis aan vast te knopen uit het water. ‘Vast en zeker,’ zeg ik. ‘Ze brengt Cecelia mee. Mark en Nicki willen dat ze hun bloemenmeisje wordt.’

‘Prijs de Heer!’ zegt Sally. ‘Dat moet ik Aaron vertellen.’ Haar ogen lichten helemaal op, en ze staat op, alsof ze hier en nu haar tuinstoel wil inklappen en koers wil zetten naar de pick-up.

‘Rustig aan, Sally,’ zeg ik streng. ‘Ik vind niet dat we hem dat al moeten vertellen. Denk je niet dat Avery nog een beetje tijd nodig heeft om weer te wennen, voordat er een hele rij mensen voor de deur staat?’ Ik haal nog een dikke worm uit mijn aasdoosje.

‘Je hebt het wel over mijn achterkleinkind,’ zegt Sally. Daarna frons ze haar wenkbrauwen en ploft weer op haar stoel; ik denk dat het tot haar begint door te dringen hoe gecompliceerd deze situatie is.

‘Ze is ook mijn achterkleinkind,’ zeg ik. ‘Maar Avery moet zelf beslissen hoe ze het aanpakt, daar hebben wij, ouwetjes, niks mee te maken. Avery weet niet eens dat Aaron weer in de stad is.’ Ik heb nieuw aas aan de haak gehangen en sta op om mijn lijn over het water te slingeren.

‘Bedoel je dat jij haar dat niet verteld hebt?’ Sally kijkt me beschuldigend aan.

Ik ga weer zitten en neem een slokje van mijn druivensap. ‘Kort nadat Avery naar Colorado verhuisd was, vertelde ze mij dat ze besloten had dat het voor Celi en Aaron het beste was als Aaron gewoon doorging met zijn leven en ze geen contact met elkaar hadden. Dus wilde Avery niets meer over hem horen: niks over zijn medicijnenstudie, niet dat hij met Lactetia trouwde, zelfs niks over zijn zoontjes. En ik had geen idee dat zij, nog geen drie maanden nadat hij besloot terug te verhuizen, hier haar neus zou laten zien. Dus wat moest ik doen?’ Ik trek mijn oude hoed van mijn hoofd en strijk de weerbarstige grijze haren die uit mijn vlecht ontsnapt zijn naar achteren.

‘Het is verkeerd dat dat kind haar papa niet mag leren kennen,’ zegt Sally met een koppige trek op haar gezicht.

‘Sally, ik weet dat de manier waarop Avery het aangepakt heeft ons geen van beiden lekker zit. Maar je moet niet vergeten hoe bang ze was voor wat Aaron kon overkomen. Na alles wat er gebeurd is, was dat kind al haar illusies kwijt. Ze had geen enkele hoop meer dat de verhouding tussen de verschillende rassen hier beter konden worden.’ Terwijl ik dat zeg, voel ik dat oude, zware gevoel weer, het gevoel dat we al zo lang en zo hard gewerkt hebben voor veranderingen die zo lang op zich laten wachten. Het gaat allemaal zo langzaam.

‘Toch is het niet goed,’ moppert Sally. ‘Dat kind heeft hier familie.’

Het is nergens goed voor als Sally weer boos wordt. ‘Dit zijn de feiten,’ zeg ik. Ik weet dat ik als een ouwe schooljuf klink, maar ik moet mijn vriendin enige redelijkheid bijbrengen. ‘Cecilia weet niet dat Aaron haar vader is. Avery heeft haar kind nooit aan ons voorgesteld. Aan niemand hier. En Holt en Marion – nou ja, vooral Marion – hebben al tien jaar niet met Avery’s situatie te maken gehad. Dus het is allemaal één grote warboel! En jij en ik kunnen dat niet oplossen.’

Sally en ik weten wanneer we een beetje stilte nodig hebben. We kijken allebei uit over het Alligatormeer en volgen de lichte rimpelingen van de langbenige roofwantsen die heen en weer schieten over het wateroppervlak. Ik weet dat Sally al evenzeer in gedachten verzonken is als ik ben. Hoe zal deze terugkeer naar huis zijn voor mijn koppige, onafhankelijke kleindochter? Zal Marion, mijn eigen dochter, in het openbaar haar kleindochter, die gemengd bloed heeft, erkennen? En wat ik me bovenal afvraag: hoe zal het de kleine Celi vergaan in een plaats waar het racisme even onpeilbaar diep is als de donkere bodem van het Alligatormeer?

Drie vrouwen. Drie generaties.
**Een groot familiegeheim – dat levensgevaarlijk
is voor een klein meisje**

Als de 17-jarige Avery ontdekt dat ze zwanger is, vlucht ze weg van haar veroordelende familie in Mississippi. Ze weet maar al te goed dat het kindje, dat een donkere vader heeft, door hen nooit geaccepteerd zal worden. Tien jaar later keert Avery terug voor de bruiloft van haar broer. De confrontatie met haar familie haalt oude wonden open, maar brengt ook schokkende geheimen aan het licht. Avery moet de leugens over haar eigen afkomst proberen te ontfaelen. Die brengen de gezondheid van haar dochter in groot gevaar, want de kleine Celi lijdt aan een zeldzame erfelijke ziekte...

Watergeheimen wordt verteld vanuit het perspectief van drie generaties vrouwen: Avery, haar moeder Marion en haar grootmoeder Willadean. Avery's worsteling met haar verleden dwingt ook hen om hun geheimen en vooroordelen onder ogen te zien.

'Lynne Bryant is een van mijn favoriete auteurs.'

– JULIE CANTRELL

'Een prachtig verhaal over de zoektocht van een jonge vrouw.'

– HISTORICAL NOVEL SOCIETY

Lynne Bryant groeide op in Mississippi en woont al vele jaren in Colorado, waar ze verpleegkunde doceert en romans schrijft.

NUR 302

9 789023 959854